

Karlstadin Emigrantregistret 40 vuotta

Juhlan muodostivat Amerikanpäivät, joista ensimmäisen näyttämönä oli Karlstad ja toisen läheinen Filipstadin kaupunki. Onnittelupuheet pidettiin *Emigrantregistretin* tiloissa ja samalla tutustuttiin lai-

tokseen. Lähes kaikki Ruotsista lähteneet siirtolaiset on siellä merkitty siirtolaisrekisteriin, jossa on yhteensä 3,7 miljoonaa tietuetta.

Läheisellä kotiseutumuseoalueella on mm. Finntorp-savupirtti, jonka edustalla nähtiin ensimmäinen kohtaus Amerikkaan siirtolaisiksi lähtevistä ihmisistä kertovasta kuvaelmasarjasta. Siirtolaismatka alkoi hevoskärryillä kotipihalta. Seuraava kohtaus oli lähellä olevassa kirkkorakennuksessa, jossa pappi piti saarnan siirtolaisiksi lähteville.

Kolmas kohtaus oli Karlstadin satamassa, missä esitettiin siirtolaislaivan lähtö. Terassilla lounasta syöneiden vieraiden edestä lähti vanha höyrylaiva todella liikkeelle. Keskeistä roolia näyttelivät laiva-yhtiön agentti sekä pappi, joka itsekin lähti siirtolaiseksi Amerikkaan. Tähän laulunäytelmään osallistui kymmeniä vapaaehtoisia näyttelijöitä.

Amerikanpäivien toinen päivä Filipstadissa oli omistettu Värmlannista kotoisin olleen siirtolaisen *John Ericssonin* (1803–89) muistolle. Ericsson oli suunnitellut panssarilaiva *Monitorin*, jota käytettiin USA:n sisällissodan aikana. John Ericsson on haudattu mausoleumiin Filipstadiin ja hänen muistoaan vaalii USA:ssa ja Ruotsissa toimiva *John Ericsson seura*. Mahtavan mausoleumin portailla pidettiin muistotilaisuus, ja vuoden Amerikanruotsalainen laski laivan propellin muotoisen seppeleen sarkofagille. Tämän jälkeen oli jumalanpalvelus Filipstadin kirkossa.

Viimeinen juhlatapahtuma oli kirkon ja hautausmaahan välillä olevan kauniin lahden rannalla, missä mm. näyteltiin maailman ensimmäinen panssarilaivojen välinen meritaistelu John Ericssonin *Monitorin* ja etelävaltioiden *Merrimacin* välillä. Laivat oli rakennettu 1/4 oikeasta koosta samoin kuin rekviisiittana olevat purjelaivat ja rannalla oleva linnoitus tykkeineen. Taistelu, jota *Emigrantregistretin* johtaja *Erik Gustavson* selosti mikrofonilla, oli hyvin havainnollinen, sillä panssarialukset operoivat lahdella ja niitä ohjasivat John Ericssonin pojat, sotilasarvoltaan reservin kapteeneja. Taistelunäytökseen osallistui 45 vapaaehtoista sisällissodan asuihin pukeutuneita sotilasta ja merimiehiä. Ruotsin armeija järjesti tykeillä ampumiset, räjäytykset ja tulipalot laivoissa.

Emigrantregistretin 40-vuotisjuhlille osallistui noin 300 henkeä. Joukko oli melko iäkästä ja saapunut eri puolilta Ruotsia, mutta paljon oli myös Yhdysvalloista *Order of Vasa* -yhdistyksen jäseniä. Miinun teki myös suuren vaikutuksen se, että koko Värmlannin maakunta maaherrasta lähtien on kiinteästi mukana tukemassa *Emigrantregistretiä*.

Olavi Koivukangas